

OIKA INK

Melbourne, bones vibracions

VIBRANT, COSMOPOLITA, amb una aparença molt europea i una excitant vida cultural, ha plogut molt des que els exploradors van comprar als aborígens les 240.000 hectàrees al voltant de la badia de Port Phillip pel preu d'unes quantes eines, farina i roba. Avui Melbourne és una saborosa barreja de races i cultures amanida amb el bon rotllet que caracteritza els australians. Els Jocs de la Commonwealth de l'any 2006 van ajudar a redescobrir parts oblidades de la ciutat com ara les vores del riu Yarra –una cinta verda que divideix la ciutat en dos– i en van crear de noves. D'aquestes, l'àrea de Docklands és sens dubte la més espectacular i el seu desenvolupament està previst que continuï fins al 2025.

Presidit per una gran nòria que ofereix vistes de tota la badia fins als Dandenong Ranges, una cadena de muntanyes 35 km al sud-est de la ciutat, el barri de Docklands s'estructura al voltant d'un enorme port esportiu, el Central Pier. És la zona de la creativitat arquitectònica, del passeig de la fama australiana, de l'art urbà en espai públic, de les copes *afterwork* –un honor compartit amb el districte financer–, de les botigues més *chic* i de l'espectacular estadi Etihad, amb el seu sostre totalment retràctil: imprescindible en una ciutat on les oscil·lacions tèrmiques poden arribar als 20 graus de diferència entre la temperatura a trenc d'alba i la temperatura a l'hora de dinar. L'Etihad, conegut com a Docklands Stadium, és l'estadi de quatre equips de futbol australiana, entre ells el Saint Kilda, originari d'un dels barris més antics.

Saint Kilda és tot el contrari de Docklands. És un barri amb història, tot i que també a la vora del mar: la platja de Saint Kilda és la més famosa de Melbourne i la més popular entre *kitesurfers*. Aquesta àrea ha anat mudant de pell com un camaleó durant els últims 100 anys: →

SUNDAY PUB QUIZ

No jugueu al Trivial amb un australiana: perdreu segur. En saben tant perquè un dels esports nacionals, més enllà de l'Aussie Rules Football i el criquet, és el Sunday Pub Quiz. Els diumenges a la tarda els pubs australians s'omplen de gom a gom amb gent que s'organitza en equips per contestar preguntes tipus Trivial. N'hi ha que són benèfics (sempre cal pagar per participar-hi) i els diners que es recullen són per a una bona causa. Però normalment són només per passar una bona estona. Els premis poden anar des d'una ronda de cerveses per a l'equip guanyador fins a part de la recaptació dels diners del Quiz. Us podeu començar a entrenar a www.paulsquiz.com o anar a algun dels Sunday Pub Quizzes que organitzen al pub Dark Horse de Barcelona (carrer d'Allada Vermell, 8), al Born.

per Mònica Subietas
periodista, escriptora i dissenyadora editorial

Als 18 anys
Helmut Neustädter va fugir
de l'Alemanya nazi. Va viatjar
primer a Singapur i, finalment,
es va establir a Melbourne.
Allà va decidir dedicar-se
professionalment a la fotografia
i es va canviar el cognom:
apareix en escena
Helmut Newton

*A dalt: la petita illa de Ponyfish,
al bell mig del riu Yarra, és un dels
indrets preferits dels ciutadans
de Melbourne per fer una copa
després de la feina. A l'esquerra i
a baix: dues escenes de la vida al
voltant de Flinders Station*

ELS VINS DE 'DOWN UNDER'

Fa menys de 40 anys que es produeix vi a Austràlia. La tècnica per començar va ser l'única possible: importar diferents espècies de vinyes i experimentar amb les que s'adaptaven millor al canviant clima australià. En un país on es beu molta més cervesa, el negoci natural dels vins de les antípodes va ser sempre l'exportació. I no cap a l'Àsia, el mercat més proper però encara immadur en el coneixement de les arts vitivinícoles, sinó cap a Europa i els Estats Units. Fa uns 20 anys els productors australians es van llançar a l'exportació massiva tots a l'una, amb una sola veu i un sol pla de màrqueting. Es van centrar a fer vins de qualitat però no pas destinats als grans experts, sinó als que ells anomenen "els amants moderns del vi", que saben si un vi els agrada o no però no pretenen aprofundir en el tast. Deu ser per això que es diu que els vins australians són com els mateixos habitants d'aquell continent: atractius per exòtics, poc pretensiosos i molt populars.

TKKURIKAWA/GETTY IMAGES

JMILLER291

entre el segle XIX i principis del XX, era el destí residencial de les fortunes locals –d'aquí les mansions d'estil victorià que encara hi queden–; als anys 30 i 40, va convertir-se en zona recreativa; poc després, en acabar la Segona Guerra Mundial, va esdevenir territori *canalla*; als 60 era sobretot bohemi i, a finals del segle XX, gai. Avui, Saint Kilda és una barreja de tot plegat i una bona mostra del que estem parlant és l'Hotel Greyhound. Tot i que un canvi de propietaris ha fet fora els personatges més pintorescos que habitaven el seu bar-karaoke cinc anys enrere, el més especial del Greyhound és encara la seva diversitat i el preu de les begudes. També que és un cabaret, que ofereix tant *drag shows* com concerts de música pop i rock i *rhythm'n'blues* i hip-hop en directe. L'establiment acull sessions electròniques amb els millors DJ i s'hi pot sopar, fumar i tot el que us pugueu imaginar. És tan eclèctic com el barri on s'allotja.

Saint Kilda val la pena de nit, però també de dia: tastar cuina internacional –Austràlia no té *cuina típica*, sinó que beu de totes les tradicions–, caminar pel moll de fusta, fer una visita al mercat d'artesanía que es desplega al llarg del passeig marítim cada diumenge, gaudir de la tranquil·litat del jardí botànic o llegir sota un arbre vora la platja són experiències sens dubte gratificants. Però per reviure l'encant de les millors èpoques del barri no

hi ha res millor que visitar el Luna Park. Creat fa més de 100 anys per l'enginyer T.H. Eslick, aquest parc d'atraccions combina velles estructures de fusta –els cavallets són originals del 1912, l'any en què es va inaugurar el parc– amb noves sensacions per als més agosarats. Les vistes des de la muntanya russa són tan espectaculars o més que les que ofereix la nòria de Docklands... si aconsegiu fixar la mirada entre crit i crit. I encara cridareu més quan us adoneu que els petits vagons no frenen programats, sinó que la vostra integritat física depèn d'un *breakman* (literalment, home dels frens): un operari que va a bord i s'encarrega de frenar en el moment just.

Si preferiu les emocions menys fortes, el vostre destí és el barri de Flinders, que, juntament amb els de Brunswick i Fitzroy, és on s'originen totes les tendències. Helmut Newton va tenir un estudi al mateix carrer Flinders i avui molts altres fotògrafs, escriptors, dissenyadors, arquitectes i ments creatives en general han fet el niu als voltants d'aquest carrer. L'oferta cultural és inabastable i està repartida arreu, no només als museus i les galeries, sinó també en tot tipus de locals.

Melbourne és una gran ciutat però és molt fàcil de visitar caminant, perquè l'abundància de cafès amb encant, restaurants d'una qualitat gastronòmica excel·lent i a bon preu, petites botigues d'autor i zones verdes en perfecte estat de revista, fan que un vagi enllaçant els barris sense gairebé ni adonar-se'n. A més, el sistema de transport públic (bàsicament el tramvia) és molt puntual i efectiu i els conductors solen ser respectuosos amb els senyals i amb els vianants; això sí, no us despisteu i tingueu sempre en ment que a Austràlia es condueix per l'esquerra. Quan us canseu de caminar, podeu pujar al City Circle Tram, que és gratuït i us passejarà pel cen- →

L'estació de tren de Flinders Street, a Melbourne, és una de les més emblemàtiques d'Austràlia. Recentment, el govern va promoure un concurs públic per remodelar-la que va guanyar el despatx d'arquitectura Hassell + Herzog & De Meuron. Per saber més detalls sobre quin aspecte tindrà aquesta estació després de la reforma, mireu aquest QR:

De la mà del Casal Català de Victòria, diverses persones residents a Melbourne i rodalia s'han organitzat per crear una agrupació castellera en aquesta ciutat. Es diuen els Koales de Melbourne i el 10 d'agost van coronar el seu primer castell

FUTBOL AUSTRALIÀ

Quatre quarts, 36 homes (18 per equip) i una pilota ovalada en un camp igualment ovalat. A partir d'aquí, gairebé tot val per aconseguir més punts que l'equip rival fent passar la pilota entre els dos pals situats a cada extrem del camp. I dic que gairebé val tot perquè els jugadors poden fer avançar la pilota amb qualsevol part del cos i passar-la tant amb la mà com amb el peu, o simplement agafar la pilota i córrer com un llamp. A més, és un esport molt físic en què el contacte és important: excepte mossegar i probablement estirar els cabells, s'hi val tot. Les ferides i les lesions estan a l'ordre del dia perquè els jugadors no porten cap mena de protecció. El futbol australià no s'assembla a res que hagi vist abans: ni rugbi, ni futbol americà, ni futbol europeu. Tot i així, a les grades l'ambient és molt familiar i festiu. I és que si els australians tenen un lema, és sens dubte *No worries, mate!*: cap problema! A Catalunya no som aliens a aquest esport d'arrels tan llunyanes: tenim la nostra pròpia selecció catalana de futbol australià, que juga a la lliga europea, i la nostra pròpia Lliga de Futbol Australià de Catalunya.

JORDIEASY/GETTY IMAGES

De dalt a baix i d'esquerra a dreta: imatges de l'àrea dels Docklands, del carrer Flinders i de les coloristes casetes que poblen Brighton Beach

Queen Victoria Market

CHARLOTTE

tre de la ciutat. Normalment hi trobareu seient, i en necessitareu per descansar uns minuts, perquè una de les parades obligades és el Queen Victoria Market. En realitat no és un mercat, sinó molts mercats en un de sol, tan gran que us hi podeu passar tot un dia i no avorri-vos. Melbourne té fama de ser la capital gastronòmica d'Àustràlia, i el Queen Victoria Market n'és la prova. Aquí hi trobareu productes d'arreu del món i la barreja d'olors i colors us obrirà la gana a qualsevol hora. Aproveiteu-ho per fer un mos en una de les moltes parades de menjar per emportar-se: és sempre deliciós. Però si a més del vostre estómac voleu omplir la maleta, en aquest mercat hi trobareu qualsevol cosa que us pugueu imaginar: des de bijuteria i moda fins a minerals i mobles. Tampoc us perdeu el mercat de nit els dimecres d'estiu, quan *performances* i art es barregen amb l'activitat comercial de cada dia.

Com podeu imaginar si heu llegit fins aquí, Melbourne és una ciutat tan activa que pot resultar esgotadora. Així doncs, quan creieu que ja no podeu més, és el moment de gaudir del tresor més gran que té Austràlia: la natura.

A mitja hora del centre de Melbourne trobem la serrallada dels Dandenongs, parc nacional des del 1997. Aquest bosc temperat és molt popular entre els melbournians per gaudir de la natura els caps de setmana i hi trobareu molts allotjaments de tipus *bed&breakfast* a preus raonables, la majoria amb una decoració interior molt acollidora. L'oferta d'excursions a peu és àmplia, però si no sou de caminar podeu fer una visita al Puffing Billy, un vell tren de vapor que uneix Belgrave i Gembrook per una via de muntanya construïda fa cent anys en un intent d'impulsar el desenvolupament rural. Avui el Puffing Billy és només una atracció turística, però des de les seves finestres sense vidres podreu gaudir del paisatge i de les cacatues, que acompanyen sorolloses el lent caminar del Billy.

A dues hores de Melbourne hi ha Wilsons Promontory, un altre parc nacional que per desgràcia va patir un paorós incendi fa uns anys, però que encara conserva platges de sorra tan blanca i fina que sembla farina, com ara Squeaky Beach. També és un lloc superb per practicar submarinisme perquè la protecció de què gaudeix aquesta península s'allarga mar endins. A Prom –el diminutiu amb què els australians es refereixen al parc– és fàcil veure els animals més icònics de la fauna australiana: coales, cangurs i uombats, però també pelicans, foques i fins i tot pingüins.

Però sens dubte els paisatges que us deixaran sense alè els trobareu al llarg dels més de 700 km de carretera que uneixen Melbourne amb la capital d'Àustràlia del Sud, Adelaide, la meitat dels quals transcorren vorejant la costa en una de les rutes escèniques més espectaculars del món: la Great Ocean Road. Us sonen els Dotze Apòstols? Doncs aquí és on els trobareu. Entre Torquay i Portland es localitzen els punts més icònics i les platges més surferes, però també el Parc Nacional d'Otway, que porta els eucaliptus i les falgueres grans com arbres fins a la mateixa vora del mar. No deixeu passar l'oportunitat de fer una parada en qualsevol dels poblets que trobareu pel camí: en pocs llocs del món trobareu un cafè més bo i més ben servit que en aquest racó d'Àustràlia. 🍷

WWW.KYLIEKITTELTY.COM

DAVIS MCCARDLE/GETTY IMAGES

A dalt, els Dotze Apòstols que podreu contemplar si seguïu la Great Ocean Road. A l'esquerra, una cabana situada als jardins Alfred Nicholas Gardens, a la serralada dels Dandenongs

**Helmut Newton
va obrir el seu
primer estudi a
Flinders Lane, un
dels carrers més
concorreguts de
Melbourne**

EL LLENGUATGE SECRET DELS 'AUSSIES'

Creus que saps anglès? Si algun cop tens l'oportunitat d'anar a Austràlia, serà la prova de foc. El màster. Començant perquè en lloc de *hello* diuen *g'day* i que es refereixen al seu país com a Oz i s'anomenen a ells mateixos *Aussies*. Els australians són grans amants de la vida social, però et costarà saber a quina hora heu quedat: diuen *arvo* en lloc d'*afternoon* quan es refereixen a la tarda, i si quedeu al capvespre, en lloc d'*evening* diran que quedeu *when the sparrows fart* (literalment, quan els pardals es tiren pets). A l'hora de menjar també hi ha complicacions: el pollastre de tota la vida no es diu *chicken*, es diu *chook*. De fet, el pollastre és el protagonista d'una frase típica per desitjar sort: *May your chooks turn into emus and kick your dunny door down* (que els pollastres se't converteixin en emús [animal australià, semblant a l'estruç] i tirin a terra la porta del lavabo). Més. D'una persona lletja diran que *has a face like a dropped pie* (té la cara com un pastís esclafat a terra). Gràfic, oi? Igualment gràfica és l'expressió *I am full like a centipede's sock drawer*, que s'usa després d'un bon àpat, i que significa literalment "estic ple com el calaix de mitjons d'un centpeus". Si esteu a la feina dinant de carmanyola, compte a l'hora de contestar a la pregunta *have you opened your lunch?*, perquè no t'estaran preguntant si has obert la carmanyola del menjar, sinó si t'has tirat un pet. Què, encara creus que saps anglès?

English version

7

Melbourne: Good Vibrations. A vibrant, cosmopolitan city with a very European look and an exciting cultural life - a lot has happened since the first explorers bought 240,000 hectares around Port Phillip Bay from the Aborigines for the price of a few tools, some flour and clothes. Today Melbourne is a tasty mix of races and cultures seasoned with the good vibrations that are so characteristic good of the Australians. The 2006 Commonwealth Games helped to revitalize forgotten parts of the city such as the banks of the Yarra River - a green ribbon that divides the city into two- and created new ones. Of these, the Docklands area is undoubtedly the most spectacular and its development is expected to continue until 2025. Presided over by a Ferris wheel that offers views of the bay and the Dandenong Ranges, a mountain chain 35 kilometres southeast of the city, Melbourne Docklands is built around a huge marina, the Central Pier. It's an area of great architectural creativity, home to statues of Australian celebrities, a showcase for urban art in public space, an afterworks drinks favourite, together with the financial district, full of chic shops and the spectacular Etihad stadium, with its fully retractable roof: essential in a city with differences of temperature of up to 20 degrees between dawn and lunchtime. The Etihad, also known as Docklands Stadium is home to four Australian football teams, including St Kilda, originally from one of the city's oldest neighbourhoods.

St Kilda is the opposite of Docklands. It's a neighbourhood with history, though they both share the sea: St Kilda Beach is Melbourne's most famous beach and is especially popular with kite surfers. This area has shown a chameleon-like ability to transform itself over the last 100 years: in the 19th and early 20th centuries, it was a residential area for the local well-to-do, hence the Victorian-style mansions that can still be found here; in the 1930 and 40s, it became a recreational area; shortly afterwards, at the end of World War II, it became popular with the riff-raff; in the 60s it was mainly bohemian, and in the late 20th century it went gay. Today, St Kilda is a mixture of everything and a good example of that is the Greyhound Hotel. Although a change of owners has done away with the most colourful characters that inhabited the hotel's karaoke bar-five years ago, it is still noteworthy for its diversity and the price of its drinks. It's also a cabaret that offers both drag shows and live pop, rock, R'n'B and hip hop performances. It hosts electronic music sessions with the best DJs and here you can dine, smoke and do pretty much everything you can imagine. It's as eclectic as the neighbourhood it inhabits.

Although St Kilda shines at night, it is also worth exploring during the daytime. Try some international cuisine - Australia has no typical cuisine of its own, but takes from a variety of traditions - drink, walk along the wooden pier, visit the craft market that is held on the promenade every Sunday, enjoy the peaceful tranquillity of

the botanical gardens or just read a book under a tree beside the beach. But to relive the neighbourhood's heydays, there's nothing better than visiting Luna Park. Created over 100 years ago by the engineer T.H. Eslick, this amusement park combines old wooden structures, including the original carousel, which dates from 1912, the year in which the park was first opened, and new, more thrilling, rides. The views from the Great Scenic Railway roller coaster are equally or perhaps even more spectacular than from the Ferris wheel in Docklands, if you can manage to catch a glimpse between screams. And you'll scream even louder when you realize that the small cars don't brake automatically have a brakeman - an onboard operator who is responsible for braking the car at just the right time.

If you prefer rather tamer thrills, head for Flinders, which, along with Brunswick and Fitzroy, is a district where the latest fashion trends emerge from. Helmut Newton had a studio in Flinders Street and many other photographers, writers, designers, architects and other creative spirits have now set up their headquarters nearby. Culture is everywhere here, and not limited to its museums and galleries.

Despite being a large city, Melbourne is very easy to visit on foot, since its abundance of charming cafes, top quality, affordable restaurants, small independent shops and well-maintained green areas allow the visitor to wander effortlessly from neighbourhoods to neighbourhood. In addition, the public transport system (basically the tram) is very timely, effective and drivers tend to be considerate to pedestrians, though you should remember that they drive on the left in Australia. When you're tired of walking, you can climb aboard the City Circle Tram, which is free and will give you a tour of the city centre. You'll usually find a seat, and you'll need to rest a few minutes, because one of the must see stops on the route is the Queen Victoria Market. It's not really a single market, but rather many markets in one, and you can spend a whole day here and not get bored. Melbourne has the reputation of being the culinary capital of Australia, and the Queen Victoria Market is proof of that. Here you'll find products around the world and the mixture of aromas and colours will make your mouth water at any time of day. Have a bite to eat at one of the many food stalls- the food they serve is always delicious. But there's more than gastronomic treasures here - you can buy everything from jewellery and clothes to furniture and minerals. And don't miss the Wednesday night markets in summer when performances and art mingle with everyday commercial activity. As you can imagine if you've read this far, Melbourne is such an active city that it can leave you feeling exhausted. So, when you think that you can't take any more, it's time to enjoy the greatest treasure that has Australia to offer: nature.

Half an hour from the centre of Melbourne lie the Dandenong Ranges, which have been a national park since 1997. This temperate woodland area is very popular among Melbournians looking to enjoy nature at the weekend and you'll find plenty of bed & breakfast type accommodation at reasonable prices, most offering cosy interior decoration. There are lots of trails to walk here, but if you're more the sedentary type you can visit the area aboard Puffing Billy, the old steam train that runs between Belgrave and Gembrooke on a mountain line that was built a hundred years ago as part of a rural development project. Nowadays, Puffing Billy is only a tourist attraction, but from its glassless windows you can enjoy some great views of the surrounding landscape and the cockatoos that noisily accompany the train's slow

progress. Located two hours from Melbourne, Wilsons Promontory is another national park, which unfortunately suffered a terrible bush fire a few years ago, but still has plenty of fine white sandy beaches such as Squeaky Beach. It is also a superb place for diving since the protection that the peninsula enjoys extends offshore. At Prom, which is how Australians refer to the park, it's easy to see some of the most iconic examples of Australian fauna: koalas, kangaroos and wombats, and even pelicans, seals and penguins. But the landscapes that will surely leave you breathless can be found along the 700 kilometres of road linking Melbourne and Adelaide, the capital of South Australia, half of which passes along the coast on one of the most spectacular scenic routes in the world: the Great Ocean Road. Have you heard of the Twelve Apostles? You'll find them here. The most iconic spots, and the best surfing beaches, are located between Torquay and Portland, as is the Otway National Park, where the eucalyptus trees and ferns extend to the waterline. Don't miss the opportunity to stop off at the villages that you find along the way: there are few places in the world where you'll find better coffee or be better served than in this part of Australia. — by Mònica Subietas

12

Helmut Newton: unashamed elegance. "Dear Helmut Newton, I would like to go, one day, to the hell where you are now".

A couple of weeks ago, RAR asked me to write some lines about Helmut Newton. But what could I possibly say about him that has not been said before? When approaching this task I set myself two challenges: firstly, to go through all of the hidden corners of my memory to relive the first impact that his photos had on me; and secondly, to gather together the opinions of today's photographers and art-oriented friends on this German-Australian master.

Newton through my eyes

Almost fifty years have passed since the first time that I saw images taken by Newton. Even back then they seemed to me to be true explosions of visual pleasure. I have painstakingly revised his books, documentaries and a small archive of his phrases that I have finally been able to rescue from the habitual disorder that reigns in my computer.

And so, with the help of my memory, I recall one day at the end of the 1960s when I had a long conversation with my good friend Alberto Oliveras, anchorman and creator of the radio programme *Ustedes son formidables*, and who was living in Paris at the time. He was always up to date on the latest developments in the world of fashion and he spoke to me of the importance and the rising prestige that several photographers were enjoying in Europe. Among those he mentioned were great figures like Guy Bourdin and Helmut Newton.

I felt an immediate sense of relief since they were both among my favourite photographers.